

HOGE STATUSSEN OP MEERDERE LOCATIES: HET KAN MET EEN VETERINAIRE EENHEID

“Veel gaan uit elkaar, wij samen”

Als je meerdere locaties hebt, dan kan het soms een heel geregeld zijn om dieren te verplaatsen. Daar weten Henk Kregel en Sjoerd van der Helm alles van. Met vier andere maten – ook familie – delen schoonvader en schoonzoon drie locaties in Zuidschermmer en Markenbinnen, voor verschillende leeftijdsgroepen dieren. En om dierziekten zoveel mogelijk buiten de deur te houden, moeten die allemaal dezelfde ziektestatus hebben – en houden.

Toen de ouders van Sjoerd hoorden dat de grond waarop hun bedrijf staat, in Markenbinnen, gebruikt ging worden voor de bouw van woningen, moesten ze naar iets anders gaan uitkijken. Een stuk bijbouwen, een nieuw stuk grond of een bestaand bedrijf overkopen: geen van alle opties was echt voordelig. Sjoerds schoonvader Henk deed een aanbod. “Ik zei: Je bent ook hier met alles van harte welkom”. Er ging een paar maanden overheen om tot dat besluit te komen, maar toen eenmaal de kogel door de kerk was ging het snel. “Wanneer willen jullie, vroeg ik. Het liefst morgen, was het antwoord.” Zo snel ging het uiteraard niet, maar sinds 9 januari 2016 zijn ze een grote firma met zes maten: Sjoerd en zijn ouders Arno en Wil, Henk en zijn vrouw Annie en hun zoon Lars.

Dat ze met zo veel zijn is ook wel nodig. Iedereen heeft een eigen taak in de firma. Zo is de één verantwoordelijk voor de fokkerij, de andere voor het machinepark en weer een ander voor de administratie. Met zo’n 300 melk- en kalfkoeien op de hoofdlocatie en het jongste jongvee zijn de werkdagen goed gevuld. Melken doen ze tweemaal daags in een 2x10 melkstal op de hoofdlocatie in Zuidschermmer, dat gemiddeld zo’n vier uur

Henk Kregel deed zijn schoonzoon en diens ouders een aanbod: "Je bent hier van harte welkom"

*Drie van de zes maten op een rij.
Van links naar rechts: Lars Kregel, Henk Kregel en Sjoerd van der Helm*

In Zuidscherner moeten de koeien het goed hebben: alsof ze in een hotel zijn.

per keer duurt. En dan is er ook nog het jongvee, dat op de andere locaties wordt opgefokt. Het jongvee vanaf negen maanden staat bij Sjoerds ouders in Markenbinnen. De drachtige vaarzen staan op een tweede locatie in Zuidscherner, waar dochter Else Kregel woont. Op die manier zijn er altijd minimaal drie mensen tegelijk aan het werk.

Rondje met de veewagen

Zo'n eens per maand maakt één van de maten 'een rondje' van 20 kilometer met de veewagen. "Het liefst allemaal in één keer, maar dat lukt niet altijd." De kalveren worden geboren op de hoofdlocatie in Zuidscherner. Als ze een maand of negen oud zijn, gaan ze naar de locatie van Sjoerds ouders in Markenbinnen. De pinken blijven daar tot ze anderhalf jaar zijn en drachtig zijn. Daarna gaan ze naar de tweede locatie in Zuidscherner tot een maand voor ze afkalven. En afkalven doen ze weer op de hoofdlocatie.

Eerder moest er steeds bloedgetapt worden als de dieren verplaatst werden, omdat de locaties werden gezien als verschillende bedrijven. Iedere verplaatsing is dan een verhuizing, met de bijbehorende maatregelen omtrent diergezondheidsstatussen. "Daar werd ik helemaal gek van", zegt Henk. Nico Konijn, GD-buitendienstmedewerker, kwam toen met het idee een Veterinaire Eenheid aan te vragen. Daarmee regel je dat meerdere locaties als één bedrijf worden gezien en de statussen gelijk worden getrokken. Zo heeft het bedrijf van Henk en Sjoerd vrijstatussen voor lepto, IBR en BVD. Dat geldt nu voor alle locaties, waardoor er vrij verkeer kan plaatsvinden van dieren tussen de locaties. "Ik had er nog nooit van gehoord. Maar als we het op die manier kunnen doen, doen we het op die

manier, zei ik." Destijds werkte Henk nog samen met een andere jongveeopfokker. Inmiddels zijn er twee andere locaties bij gekomen, die gelukkig leeg waren en dus heel gemakkelijk erbij aangemeld konden worden. Henk is er blij mee. "Het was een kwestie van een adres doorgeven en het was klaar. Dat loopt gewoon goed. Maar je moet wel weten dat het er is."

Insleep voorkomen

Met het houden van gelijke statussen voorkom je ook insleep van dierziekten. Dan is het wel van belang dat er een één-op-éénrelatie tussen melkveebedrijf en opfokbedrijf bestaat, zodat er geen insleep via derden kan zijn. Want dat is wat Sjoerd en Henk te allen tijde willen voorkomen, vertelt Sjoerd. "Daar proberen we zoveel mogelijk aan te doen, bijvoorbeeld door geen vee aan te kopen. En als we toch dieren aankopen doen we dat alleen als we zeker weten dat het verkopende bedrijf dezelfde statussen heeft."

BVD- en IBR-vrij

De jonge veehouder vindt het zonde dat in Nederland nog geen landelijke aanpak is van IBR en BVD. "Terwijl onze buurlanden dat al wel hebben. We beginnen nu in 2018, dat is weer een verloren jaar. Het is voor elke boer goed om vrij te zijn." Zelf zijn ze sinds 2012 vrij van IBR en BVD, vertelt Sjoerd. "We hadden een goede koe verkocht en dat geld geïnvesteerd om vrij te worden. Ja, het kost wel wat, maar ik wilde het gewoon hebben." Schoonvader Henk beaamt dat: "Ook voor de toekomst. Je kunt maar beter zorgen dat je klaar bent."

Koe is geen kip

Sowieso anticiperen de melkveehouders liever alvast op wat er komt. Zo is het bedrijf al een tijdlang bezig de fosfaatuitstoot flink te verminderen. Het fosforgehalte in het krachtvoer hebben ze naar beneden weten te krijgen door eigen krachtvoer te maken. "Sjoerds project", zegt Henk. "We kopen graan in en ontsluiten dat zelf, zodat de kern beter bereikbaar is voor de koe", vertelt Sjoerd. "Een koe is namelijk nog steeds geen kip, en kan minder goed een hele korrel verteren." Dat ontsluiten doen ze door natronloog toe te voegen aan het graan, zodat er natriumbicarbonaat ontstaat. "Die maakt de koe ook zelf aan, maar met dit voer krijgen ze wat extra." Het effect? Ze krijgen het nog maar sinds oktober, maar Sjoerd merkt het nu al aan de

"We proberen altijd voorop te lopen in de polonaise, niet achterop"

melk: het eiwitpercentage is omhoog gegaan. “De koeien zijn gezonder, ze herkauwen beter. Ze kunnen meer aan en hebben meer weerstand.”

Al die dingen leren ze door studiegroepen te volgen. En ze volgen er een hoop, zegt Henk. “We zijn er druk mee. Je kunt wel achter de geraniums gaan zitten, maar dan hoor je ook niks. Je moet wel weten waar de kansen zijn, en die moet je dan pakken.” Dat gericht aanpakken van het fosforgehalte in het voer leerden ze bij een studiegroep, ze zijn er al jaren mee bezig. “Eerst is het kennis vergaren en daarna kijken en ervaren wat de toepassing voor je eigen bedrijf kan zijn”, zegt Henk. “Met zo’n studiegroep ben je voorbereid op veranderende wetgeving en inzichten. Op deze manier word je er niet door overvallen, maar kun je er tijdig op inspringen. Wij proberen altijd voorop te lopen in de polonaise, niet achterop.”

Samenwerken

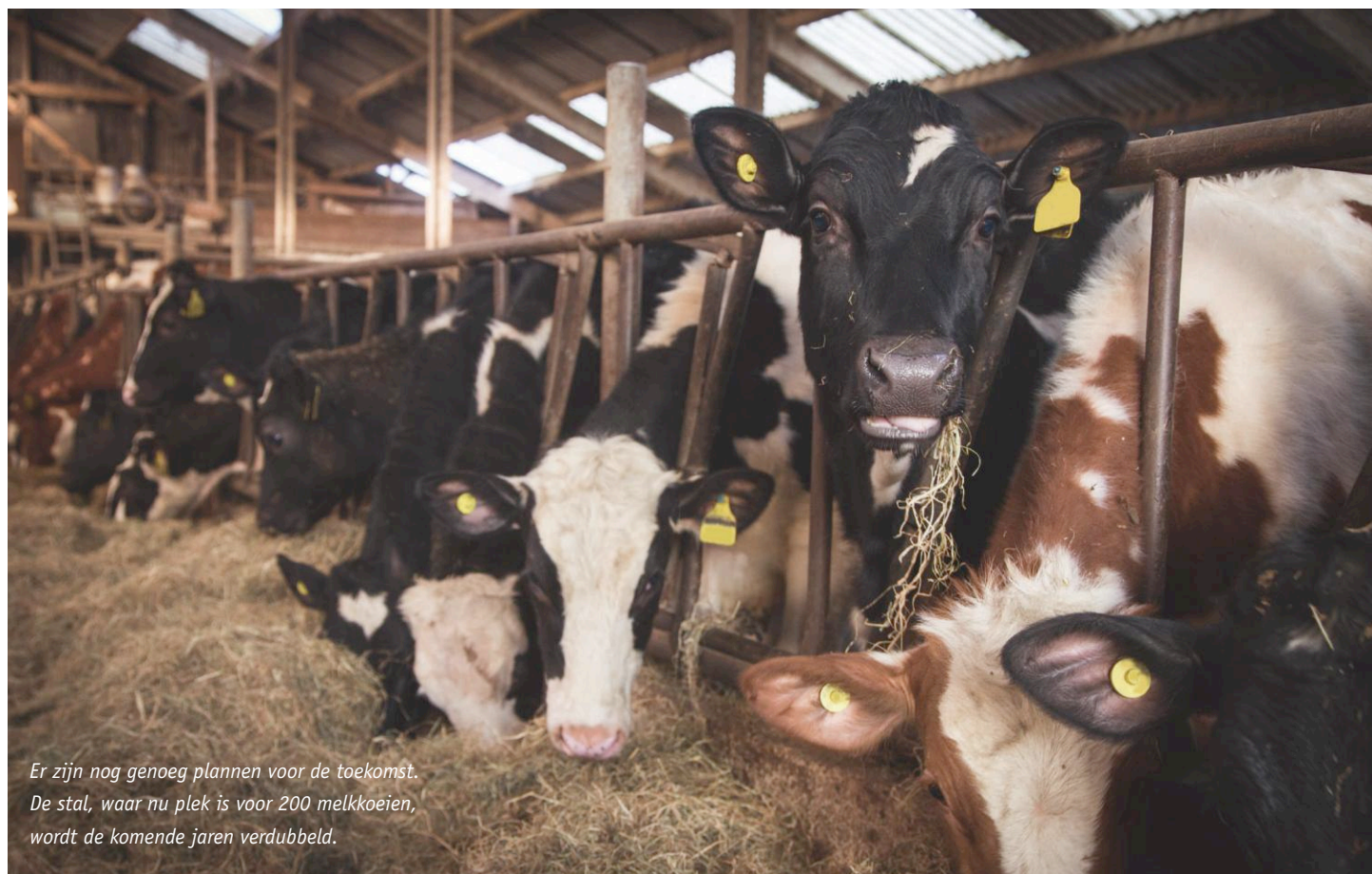
Er gaat de komende jaren nog wel het nodige veranderen, vertelt Henk. Het bedrijf in Markenbinnen houdt een keer op te bestaan, omdat de ondergrond en het erf gebruikt gaan worden voor woningen. Om alles onder te kunnen brengen op de locatie

“Ik heb als boer mijn hele leven al samengewerkt”

in Zuidschermmer wordt de stal, waar nu plek is voor 200 melkkoeien, verdubbeld. En het jongvee dat op andere locaties staat, wordt dan ondergebracht in de stallen waar nu de rest van de melkkoeien staat.

De planning is dat de ouders van Sjoerd nog een jaar in de firma blijven. Daarna gaan ze met z’n vieren verder: Sjoerd, Henk, Annie en Lars. “Iedereen gaat uit elkaar tegenwoordig, maar wij gaan juist samenwerken”, lacht Sjoerd.

Maten blijven ze voorlopig nog wel even. En gelukkig maar, want Henk heeft altijd graag samengewerkt. Hij startte ruim 30 jaar geleden, als niet-boerenzoon, met zijn toenmalige buurman. Tien jaar geleden ging hij, net als Sjoerd, een samenwerking aan met zijn schoonouders op het huidige bedrijf. “Ik heb als boer al mijn hele leven samengewerkt.” Sjoerd lacht: “Je kunt het niet alleen.”

Er zijn nog genoeg plannen voor de toekomst. De stal, waar nu plek is voor 200 melkkoeien, wordt de komende jaren verdubbeld.